

KONU ANLATIM SIRASINA GÖRE DÜZENLENMİŞ

TARAFINDAN YAPILAN TÜM KURUM SINAVLARI

Türkçenin

Sözcük-Cümle-Paragraf

Kara Kutusu

KONU ÖZETLİ

ÇÖZÜMLÜ

SORU BANKASI

ÖSYM YENİ NESİL

ÇIKMIŞ SORU HAVUZU

ÖSYM Kitap Çıkarsa
Alır mısınız?
İşte

Kara Kutu Kitapları
ÖSYM'nin Güncel Arşividir

ÖSYM'İN SINAV YAPTIĞI
48 Farklı
Kurumun
GÜNCEL SORU ARŞİVIDİR

2021

TYT

Sorularının
ÖSYM Bire Bir
Aynısı
Kullanılmıştır.

Yeni

Müfredat

Sistem

Baskı

Nesil

ÖSYM Yayınlanmayan
Sorular

KARA KUTUDA

"GÜNCELLENMİŞTİR"

- Sözcük Anlamı
- Cümle Anlamı
- Yeni Nesil Paragraf

Kara Kutu
YAYIN

TEST - 1

ÇÖZÜMLER

1. Türkçede sözcüklerin sözlükte yazan anlamlarına temel anlam denir. Ancak sözcüklerimizin cümlede kullanılırken başka anlamlar kazanma özelliği de vardır. Sorumuzdaki "bari" sözcüğü de A, C, D, E seçeneklerinde "en azından" anlamındayken B seçeneğindeki "Bizzat başkan tarafından davet edildiğimize göre toplantıya gidelim." cümlesinin sonuna geldiğinde "istemeden gönülsüzce yapılan bir durumu dile getirmektedir.

Cevap B

2. İnsanın kendi varoluşu konulu olan öncüldeki altı çizili durumdaki "olmak, yapmaktan önce geliyor" sözü, varoluşa yapmaktan daha önemli olarak kişinin kendisine dair farkındalık geliştirerek tamamladığı anlamı vermektedir.

Cevap D

3. Bağlaç olan "da, de" eklendiği cümleye başkaları gibi, başka şeyler gibi, bile" anlamları katar genel olarak. Ancak bu bağlaç A seçeneğindeki "Gün gelir sen de gidersin buralardan." cümlesinde başkaları gibi anlamı yanında "eşitlik, benzerlik" anlamı katmaktadır. Bu bağlaç B seçeneğinde kanıtlanıyor, C seçeneğinde övgü, D seçeneğinde başka şeyler gibi, E seçeneğinde işin olmadığı anlamları katmıştır.

Cevap A

4. Bir eğrinin yanından geçen ve ona bir noktada değen anlamına gelen teğet sözcüğü öncüldeki parçada "sinema ve cazın birbirine teğet geçmemesi" ifadesiyle uzaklaşma değil de birbiriyile iç içe olma anlamında kullanılmıştır.

Cevap E

5. Bir sözcüğün sözlükte yazan anlamına temel anlam denir. Ancak sözcükler çok anlamlılık özelliği gereği cümlelerde değişik anlamlar kazanabilir. "Bakışın çifte doğası gereği bir yandan, kendimizi eksiksiz hissetmememiz için başkasının bizi görmesi gerekir." şeklinde başlayan öncüldeki cümlede geçen "bakışın çifte doğası" sözüyle kendimizi tamamlamak ve baskıda tutmak anlatılmaktadır.

Cevap D

6. Güven Turan adlı kişi hakkında oluşturulan öncüldeki numaralanmış parçanın ilk cümlesinde geçen "ayaküstü tutulmuş notlar" ifadesi bize "ivedilikle, aceleyle, kısa sürede" anlamları vermektedir.

Cevap A

7. Bilim ve toplum hayatındaki gelişmeler, şairleri kendi şiir sözlüklerini genişletmeye mecbur bırakmıştı." şeklinde başlayan öncülde geçen "şairlerin kendi şiir sözlüklerini genişletmesi" sözüyle şiire katılacak yeni imgeler aracılığıyla anlatımın zenginleştirilmesi ifade edilmek istenmektedir.

Cevap C

8. Çok anlamlılık özelliği olarak "kullanılmak" sözcüğü A seçeneğindeki cümlede yerinden bile çıkarmamak, B seçeneğinde bilgisayarla meşgul olmak, D seçeneğinde ulaşımında ondan yararlanmak, E seçeneğinde yareylese gerektiği anda şemsiyeden yararlanmak anlamlarındadır. Ancak bu sözcük C seçeneğindeki, "Hatice, kendisine gönderilen parayı idareli kullanması gerektiğini biliyordu." cümlesinde "harcamak, sarf etmek" anlamları kazanmıştır.

Cevap C

9. Ülkemizdeki çok iyi oyuncuların ama bunların yabancı dile önem vermemesinden öncülde söz edilerek "yabancı ülkelerdeki oyuncuları bile gölgede bırakırlar." şeklinde tamamlanıyor öncül. Burada geçen "gölgede bırakmak" sözü gerçek anlamında değildir ve "başkalarından üstün duruma gelmek" anlamındadır.

Cevap A

10. Bir evde ışık yanması, o evde yaşayan birileri olduğunu gösterir. Parçada da "Penceredeki ışığı evin gözüne benzetir." şeklinde geçen cümlede "evin gözü" ifadesi bize orada canlılık olduğunu gösterir.

Cevap A

11. 1950 sonrası edebiyatımız için önemli atılımlardan biri olan İkinci Yeni konulu bir öncül var. "İkinci Yeni'nin tavan arasını karıştırıp durmak" sözü öncülde geçmektedir. Normalde insanlar kullanılmaktan vazgeçtiği eşyaları tavan aralarına saklar. Buna göre bu söz öncülde "İkinci Yeni şairlerinin terk ettiği şiir anlayışının etkisinden kendini kurtaramamak" anlamında kullanılmıştır.

Cevap B

C seçeneğinde geçen "geniş kitleleri görmezden gelmek" ifadesi bizim cevabımız olmaktadır.

Cevap C

2. Yeraltı kavramı toprağın altından çok, gizli ve karanlık işleri anlatmak için kullanılan bir sözcüktür. "Edebiyatın yeraltı mirası olma" sözü de öncüldeki parçada dergiler için söyleniyor. Ardından da dergilerde ilk ürünleri yayımlanan gençler gündeme geliyor. Bu durumda cevabımız da B seçeneğindeki "Gizli yeteneklerin gün ışığına çıkmasına olanak sağlama" ifadesi olarak ortaya çıkacaktır.

Cevap B

3. Türkçemizin kime ya da kimlere göre zor olduğunu ortaya koymaya çalışan bir tartışma parçası öncül olarak verilmiş. Her dille ortak noktalar olması yanında ortak olmayan özelliklerin dillerin kişiliklerini meydana getirmesinden söz ediliyor. Ortak olmayıp belli dile ait olma da özgünlük ya da o dile özgü nitelikler taşıma olur.

Cevap B

4. Sanatçı Hilmi Yavuz'un başka bir sanatçı Behçet Necatigil hakkında söylediği "odası dünyadan büyük şair" sözüyle Behçet Necatigil ile ilgili olarak vurgulanmak istenen soruluyor bize. Evler Şairi olarak bildiğimiz Behçet Necatigil için kullanılan bu söz ile A seçeneğindeki "Duygu ve düşünce dünyasıyla dış dünyanın sınırlarını aştığı" vurgulanmaktadır.

Cevap A

5. Olayları ve durumları fotoğraf makinesiyle sözcükler arasında bakmakla ilgili bir öncül parça var. Bu parçada bir fotoğraf sanatçısının, "Bir hikâyeyi sözcüklerle anlatabilseydim fotoğraf makinemi sürekli yanımda taşımaya ihtiyaç duymazdım." sözüne bağlı olarak, "sözcüklerin gösterebileceklerini bilenler, hiçbir anı sabitlemeye ihtiyaç duymazlar." ifadesinin anlatmak istediği bize soruluyor. Bu durumda "Yaşamı ve anlatları bir fotoğraf karesine sığdırmaya çalışanlar, kelimelerin ifadesi gücünden yoksun kişilerdir." cümlesi cevap olur.

Cevap A

6. Verilen öncülün ilk cümlesi, "Kapalıçarşı'nın dünyanın her yerinde, İstanbul imgesini oluşturan imgelerden biri kabul edilmesi tesadüf değildir." Bu cümlede geçen "İstanbul imgesini oluşturan imgelerden biri" sözüyle de İstanbul'un insanlar tarafından algılanışını belirleyen temel unsurlar anlatılmak istenmektedir.

Cevap A

TEST - 2

ÇÖZÜMLER

1. Pek çok sanatçının sıradanlaşmak korkusu yaşadığı ve çoğunlukla anlaşmanın sıradanlaşmak olmadığı ifade ediliyor öncülde. Bu arada ilk cümlede geçen "çoğunluğu yok saymak" sözüyle anlatılmak istenen soruluyor. Çoğunluk, yarından bir fazlasıdır. A, B, D, E seçeneklerinde çoğunlukla ilgili bir kavrama yer verilmemiş ama

SÖZCÜKTE ANLAM - MECAZ ANLAMLI SÖZCÜKLER

KARA KUTU KITAPLARI

TEST -1

ÇÖZÜMLER

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen koparak bir cümlede kazandığı anlama mecaz denir. Öncüldeki altı çizili sözcüklerden olan "filizlendiği" önem kazandığı, "canlanan" tanınan, "parlattığı" öne çıkardığı, "taçlandırdığı" beğenisinin sağlandığı anlatılmaktadır. Bu durumda bu sözcükler mecaz anlamda kullanılmıştır.

Cevap E

2. Yaşamımız için önemli organlarımızdan biri olan "kalp" sözcüğü mecaz anlam kazanarak "yürek, gönül" anlamlarında da kullanılabilir. Burada öne çıkan da "sevgi" kavramı olmaktadır. Seçeneklerdeki "kalbini tutmak, kalbi küt küt atmak, kalp krizi, kalp hastası" sözlerinde "kalp" sözcüğü organımız anlamındadır. "Onun kalbini kazanmak" şeklinde başlayarak B seçeneğinde verilen cümledeyse "gönlünü" anlamında kullanılmıştır kalbini" sözcüğü.

Cevap B

3. Anadolu'nun değişik yerlerinde "katmer" tatlı ya da ekme türüdür. Kat kat olduğu için bir şeyin artması, çoğalması anlamıyla da halk arasında "katmerlenmek" sözü sıkça kullanılır. Öncüldeki parçada da mutluluğun katmerlenmesi anlatılırken "çoğalması" ifade edilmektedir.

Cevap A

4. Öncülün ilk cümlesinde geçen "benzersiz" sözcüğü "özgün olmak, başka birine ya da bir şeye benzememek" anlamındadır. Buna bağlı olarak parçada "bir başkasının işiğini düşürmek" sözünün altı çizilmiştir. Bu altı çizili sözle anlatılmak istenen de D seçeneğindeki "Eserin özgünlüğünün anlaşılabilmesi için diğer eserlerle karşılaştırılması" olmaktadır.

Cevap D

5. Bir kişinin kendini aşırı beğenmesi hatta kendi kendine sevdalanmasına narsisizm denir. Öncülümüzün ilk cümlesinde "İnsanın sadece olumlu özellikleriyle kendini kabullenmesinden daha trajik bir şey yoktur." ifadesi de mükemmel olduğuna inananların yeniliklere ve değişimlere kapalı olması anlatılmaktadır.

Cevap E

6. Elimize taktığımız eldiven, bir şeyle temas etmemiz sırasında doğrudan teması engeller. Öncülde de hayata eldivenle ve eldivensiz dokunan insanlardan söz edilmekte. Hatta eldivenle dokunarak yıpranmamaktan bile bahsediliyor. Eldivensiz dokunmaya görün; acır, yanar canınız." der-

ken de sanatçının yaşamın zorluklarını doğrudan anlatmak belirtilmektedir.

Cevap B

7. Bilimsel bir yazıda duygusallığa yer olmaması konulu bir öncül var. Bu tür yazılarda bilim adamının kendini "paranteze alması" ile de özelliğe yer vermemek ya da kişisel değerlendirmelerini yansıtmamak anlatılmak istenmektedir.

Cevap D

8. Hayatın her anında insanlar bir şeylerden etkilenir. Öncülde de sanatta olan etkilenmenin doğallığı ifade edilmekte. Andre Gide'in sanatçıyı bu anlamda "zekâsına diyet yaptıran" birine benzetmesi ile de sanatçının "düşünce ve duygu dünyasını besleyerek geliştirmeme" özelliği belirtilmek istenmiştir.

Cevap A

9. Matematik kökenli boyut sözcüğü öncülde öne çıkmış. Bu arada "sosyal bilimcilerin var olan kavramlara özgürlük atfetmesi" sözünün altı çizilerek bu sözle sosyal bilimcilerle ilgili anlatılmak istenen de D seçeneğinde verilmiştir: "Kavramların anlam dünyasını genişletmeye açık olmaları".

Cevap D

10. Sanatçı Sina Akyol konulu bir öncül var. Öncülde geçen, "Dizelerinde avazı çıktığı kadar susmak" sözüyle de arada boşluk bırakma sözünden yola çıkarak, "Anlamı oluşturmada okurun da sorumluluk almasını sağlamak" ifadesi anlatılmaktadır.

Cevap A

TEST -2

ÇÖZÜMLER

1. Yahya Kemal ve Nazım Hikmet dışında Türk şiirine küçük mutlulukların Garip sanatçıları, Ziya Osman ve Cahit Sıtkı ile girdiğinden öncülde söz edildikten sonra "Cemal Süreya'nın Garipçilerin izine basarak yürüdüğü kimi şiirlerinde bu anlayışın yansımalarını görürüz." cümlesi geliyor ve bu cümlede geçen "izine basarak yürüme" sözüyle anlatılmak istenen soruluyor. Parçaya göre bu sözü değerlendirdiğimizde aslında bir iz söz konusu değildir. Onların da benzer duyguları işlediği anlatılmaktadır.

Cevap D

2. Öncülde temiz içme suyuna ulaşmak ve dünyada birçok insanın bu konudaki sıkıntısı dile getirilmekte. Bir çalışmaya göre sudaki bakterilerin neredeyse tamamını yok eden bir cihazdan söz ediliyor ve ardından da "bu durum" sözünün altı çiziliyor. "Bu durum" sözüyle parçaya göre anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilen

"suyun arındırılmasını sağlayan araç geliştirilmesi" olur.

Cevap A

3. Oldukça uzun bir parça verilmiş öncül olarak ve bu parçada "her dedektif büyütecini farklı bir açıyla tutar." sözünün altı çizilmiştir. Dedektiflerin çalışmalarından söz ediliyor öncülde. Bir parçada "farklı, değişik, yeni, benzemeyen" gibi ifadeler varsa bu bizi özgün olmaya götürür. Bu durumda cevabımız da "özgün bir tarza sahip olmak" olur.

Cevap A

4. Biçim bilgisi ve hareket etme zorunluluğu konulu öncülde geçen "arkada kalanı görmek" sözü gerçekte geride kalanlar ile ilgili değildir. Sözcükler bu söz öbeğinde anlamlarını kaybederek mecaz anlam kazanmış ve "satırlar arasında gizlenmiş anlamları keşfetmek" anlamında kullanılmıştır. (Çoğunlukla sanatçının bile farkında olmadığı)

Cevap A

5. Sözcüklerin yalnız başınayken temel anlamda olduklarını biliyoruz. Ancak sözcükler bu anlamlarını parçada tamamen kaybederek mecaz anlam kazanabilir. Özellikle söz öbekleri mecaz anlam için uygundur. "Biz ve özellikle bizden sonraki kuşaklar metne daha yakın yaşıyoruz." şeklinde başlayan öncüldeki parçada geçen "metne daha yakın yaşamak" sözü de mecaz anlamdadır. Parçada "tarladan bahsettiğimizde gerçek tarladan değil okuduğumuz metinlerdeki tarla imgesinden" ifadesi de bizi D seçeneğindeki "Gerçek hayatı edebî eserlerden öğrenmek" ifadesine ulaştırır.

Cevap D

6. Meşale karanlıkları aydınlatmak için kullanılan bir araçtır. Mimar Sinan hakkındaki öncüldeki metnin ikinci cümlesinde geçen "Türk mimarlığının meşalesi" söz öbeğinde ise meşale sözcüğü gerçek anlamından tamamen koparak mecaz anlam kazanmıştır. Burada bu sözcük yol gösterici kişi anlamındadır.

Cevap B

7. "Kelimelere ruhunun çekicini indirmeyen şair, gerçek sanatçı olamaz ve kalıcı eser bırakamaz." öncül cümlesindeki "kelimelere ruhunun çekicini indirmeyen şair" sözünde çekici sözcüğü gerçek anlamda değildir ve mecaz anlam kazanmıştır. Seçeneklere de baktığımızda bu sözle "sözcüklere duygularını yansıtmaktan uzak duran" sanatçılar anlatılmaktadır.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - MECAZ ANLAMLI SÖZCÜKLER

KARA KUTU KITAPLARI

8. Yaşanan zamana bağlı olarak insanların zevkleri, düşünceleri de değişmekte. Öncüde de İstanbul'da eski Türk müziğine karşı ilginin azalması, eski müzisyenler ve eserlerinin eskisi kadar dinlenmemesi üzerinde duruluyor. Hatta insanların eski eserlerin sözlerini anlamakta zorluk çektikleri bile gündemde parçaya göre. Son cümlede geçen "o dönemin duyusunu değiştiren" sözleriyle de duyguları özlü olarak dile getirme anlatılmaktadır.

Cevap A

TEST -3

ÇÖZÜMLER

1. Sözcüklerin gerçek anlamlarından tamamen uzaklaşması ve özellikle de soyut durumları somut sözcüklerle anlatma durumuyla mecaz anlam ortaya çıkar. Öncüdeki parçada geçen "taş çıkartacak işler ortaya koyma" sözü de tam bir mecaz örneğidir. Burada taş ya da çıkarma kavramları anlam kaybederek "çok başarılı eserler ortaya koyma" anlamı kazandırmıştır söze.

Cevap A

2. Sanatçıların uğraşlarından, yaptıklarından öncüde söz ediliyor. Bir kişinin sanatçı olmak uğruna "sahne tozu yutmaya heveslenmesi" de o kişinin sanatçı olmak için meraklanması, içinde istek duyması" anlamıyla karşımıza gelmektedir.

Cevap A

3. Halay insanımızın en yaygın eğlence yerlerindedir. Ancak halay çekmek için geniş alanlar gerekmektedir. Öncüde verilen "Bir edebiyatçı, şiir yazmayı telefon kulübesinde halay çekmeye benzetmiş." cümlesindeki "telefon kulübesinde halay çekmek" sözüyle şairlerin, diğer türlerde yazarlara göre daha az sözcük kullanma durumları ve az sözcükle çok şey anlatmaları gerektiği anlatılmaktadır.

Cevap B

4. Günümüzdeki kültür dünyasında bulunan olumsuzluklardan öncüde söz edilmekte. Bu olumsuz ortamda "kişinin kendi sesini bile duymadığı" şeklinde ifade edilen günümüz kültür dünyasında kalıcılığın zor olmasından söz edilmekte. "Kişinin kendi sesini duyamaması" sözleriyle de öncüde "kültürle uğraşanların, çoğunluğun içerisinde kendini ifade edememeleri" anlatılmaktadır.

Cevap E

5. Oscar Wilde ve onun romanlarındaki otokratlı sözlerden öncüde söz ediliyor. "Kişinin şiir uğruna yıkılıp gitmesi bir şerefidir." sözü de bu konuda örnektir. Ardından gelen "üslubunun düğmelerini iliklediği görülmemiştir." sözleriyle de mecazlı olarak "edebiyat dilinde sınır tanımadığı dile getirilmektedir.

Cevap C

6. Öncüde : "Felsefi kavramları anlamının en iyi yolu, sözcüklerin sağduyusuna seslenmektir." cümlesi var. Bu cümlede geçen "sözcüklerin sağduyusuna seslenmek" sözleriyle de doğru ve güvenilir bilgiler içermesi anlatılmaktadır. Sağduyu sözcüğü mantık anlamına geldiğine göre burada yanlış söz konusu olamaz.

Cevap C

7. Fen bilimleri ve sosyal bilimleri karşılaştıran öncüdeki parçada Merih'ten gelerek ülkemize yerleşen birinin ülkemiz insanlarını gözlemesi, cuma günü cami ve bankaya yoğunlaşma üzerinden örneklenerek anlatılıyor. Fen bilimlerinde anlatım, sosyal bilimlerde anlama kavramları, öncüle göre önemli. Parçaya göre "dıştan bakan" sözü de içine girmeyen, gözleyen, yorum yapmayan, sorgulamaya çalışmayan" anlamlarındadır ama "sorun yaratma" anlatılmak istenmez bu sözle.

Cevap E

8. Yeni tarih anlayışında kahramanların değil de uygarlıkların öne çıktığından öncüde söz edilmekte. Bu anlayışa göre "kahraman öldürülmüş" olup macera azalmıştır. "Kahramanı öldürmek" sözü de öncüdeki parçaya göre büyük liderlerin, öncü kişilerin rolünü öne almamak ve geri plana atmaktır.

Cevap D

9. Aşkın nörobiyolojisi alanında çalışmakla ilgili olan öncüdeki parçada insan beyninin aşık olduğu kişiyi ödül olarak değerlendirmesi gündeme geliyor. Devamında da tanıma evresindeyken karşımızdakinden gelen bir bakış, gülümseme ya da bir sözün bizi mutlu ederek bir tohumdan ormanlar yeşertmesini sağlaması ifade ediliyor. Buna göre bir tohumdan ormanlar yeşertmesi de küçük bir şeyi çok fazla çoğaltmak ya da küçücük bir işaretten sevgi adına büyük anlamlar çıkarmak anlamları öne çıkıyor.

Cevap C

10. Bir bilim insanının ortaya konan bazı şeyleri, onları ortaya koyanlar olmasaydı da başkalarının ortaya koyabileceğini dile getirmesiyle başlayan bir öncül var. Bilim ve sanat hakkındaki bazı düşüncelerin irdelenmesinden sonra öncüde "rakam sırasıyla boyama" kavramıyla bu durumu bilim sosyologlarının ifade etmesi açıklanıyor. Burada geçen rakam sırasıyla boyama sözü de parçaya göre bilimin ardışık bir dizge biçiminde ilerlemesi özelliğini vurgulamaktadır. Çünkü tüm metinde bilim ve sanat kavramları arka arkaya değerlendiriliyor.

Cevap B

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

TEST -1

ÇÖZÜMLER

1. Fiziksel olarak yapılan bir aşı belli bir hastalığa karşı kişiye dayanıklılık gücü verir, kişinin o hastalığa karşı direncini artırır. Çocuk kitapları yazarı Kemalettin Tuğcu'nun eserleriyle okura acı aşısı yapması da kitaplarıyla acılara, zorluklara göğüs germe becerisi kazandırmak olur.

Cevap A

2. İnzivaya çekilmek; bir kenara çekilmek, hiçbir şeyle ilgilenmemek anlamı verir. Öncüldeki parçada da arka arkaya başarılı filmler çeken ama sonradan sessizliğe çekilerek "inziva" süreci yaşayan birinden söz ediliyor. Bu durumda "inziva" sözcüğü de "kabuğuna çekilerek" anlamıyla C seçeneğinde verilmiş oluyor.

Cevap C

3. Yazar aslında öncülde başkasını anlatır gibi yaparken kendini anlatıyor. Karanlığın hacmini ölçüyor ama dünyanın uğultusuna kelime arıyor. "Dünyanın uğultusuna kelime aramak" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen de "yaşamın derinliğini ve karmaşasını uygun bir söylemle ifade etmek" olur.

Cevap A

4. Birden fazla sözcüğün geçici bir durumu anlatmak için oluşturduğu söz öbekleri deyimler olup bunlar genellikle mecaz anlam kazanmıştır. Öncülde geçen "cebinde akrep var" cimri, "görmüş geçirmiş" tecrübe ve iyi günler yaşamayı, "helal süt emmiş" güveni, "hinoğlu hin" güvenilmezliği anlatır. Ancak "paraya kıymak" sözüyle "savurganlık" değil de "gerekliyen para harcamak" anlamındadır.

Cevap E

5. Yazarların yazdıklarına kendilerini katmaları ya da katmamaları zaman zaman tartışma konusu olur. Öncüldeki "Öykülerinde yazarın sesi oldukça yüksek, öyle ki olayın içindeki kişilerin seslerinde de o ses tonunu hissediyorsunuz." cümlesinde "yazarın sesi oldukça yüksek" sözünün altı çizilerek bu durum dile getirilmiş. Yani yazar esere gereğinden fazla müdahil olmaktadır.

Cevap B

6. Yenmek ve yenilmek kavramlarının gündeme geldiği bir öncül parça var. Bu parçada yendiğimiz anda karşılaştığımız kimi olumsuz durumlar gündeme getiriliyor ve ardından da: "Galibiyet yabancılaştırıcı bir yolculuktur, insan evine kaybedince döner." cümlesinin altı çiziliyor. Bu cümlelerin ilk bölümü de galibiyetin olumsuz yanlarını karşılamak için kullanılırken

ikinci bölümde "insan evine kaybedince döner" şeklinde "kaybedilen mücadelelerin insanın kendisini tanımaması ve farkındalığının artmasını sağladığı" anlatılmak istenmektedir.

Cevap D

7. Ünlü matematikçi Alan Turing tarafından tasarlanan Turing Testi öncülde anlatılıyor. Bir başkasının zihninden geçenleri algılayabilmekten söz edilerek: "Ötekinin zihni söz konusu olduğunda su yüzüne çıkan göstergeleri okumamız gerekir." cümlesinin altı çizilmiş. Altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de parçaya göre "başkasının zihinsel niteliklerini ancak bazı ipuçlarından hareketle çıkarsanabildiği" olarak E seçeneğinde verilmiştir. (su yüzüne çıkan göstergeleri okumak=bazı ipuçları)

Cevap E

8. Sosyolojinin politikanın güdümünde olması suçlamasıyla öncülümüz başlıyor ve sosyologların pek çok bilim insanından farklı olarak konuya "hem dâhil hem de müdahil" olmasının doğruluğu belirtilirken bu sözün altı da çiziliyor. Parçaya göre bu sözle de "İlgilendiği sosyal yapının bir parçasıdır ve onu etkilemektedir." cümlesiyle A seçeneğinde anlatılmak istenmiştir.

Cevap A

9. Günümüz dünyasında kişinin tek başına kalma durumunun korkunçluğu öncülde dile getiriliyor. Teknolojik cihazların insanı kendine bağladığı ve bir açıdan insanın arkadaşı olduğu da anlatılıyor ama insanlar kalabalıklar içerisinde yalnızlık çekmekte. Hatta evlerde bile insanların sınırlı etkileşim içinde birliktelik yaşamaması da "salata tabağı evlerde" sözünün altı çizilerek anlatılmaktadır.

Cevap A

TEST -2

ÇÖZÜMLER

1. Tiyatro sanatçımız Genco Erkal ve onun sahnelediği bir oyundan öncüldeki parçada söz ediliyor. Onun ülkemizdeki ilk tek kişilik oyunu 27 yaşında sahnelediği ifade edilirken aynı oyunu değişik yıllarda sahnelediği de belirtilmiştir. 77 yıl yaşayan bu sanatçının hâlâ genç ama 77 yıl yaşamış bir 27 yaş olarak anılması da bunca yıla dayanan tiyatro birikimini genç gibi enerjisiyle birleştirip yansıtması anlamına gelmektedir.

Cevap B

2. Bir parçada altı çizili sözler varsa o bölüm önemlidir. Buradaki o sözün anlamını sözcük anlamıyla değil de parçada kazandığı anlama göre değerlendirmek gerekir. İnsanlara acıklı konular anlatmanın zorluğu, güldür-

meninse kolay olduğu öncülde belirtiliyor. Ardından da "Acıklı anlatılarda okurun mesafeli bakışlarını delip içeri girmek neredeyse imkânsız." deniyor. Bu cümlede geçen "mesafeli bakışlarını delip içeri girmek" sözünün altı çizilmiş. Parçaya göre insanların acıklı şeylere ilgilerinin az olması belirtildiği için okuru "anlatının içine çekmek" cevaptır.

Cevap B

3. Bir şeyin çoğalması, nicelik olarak sayısının artmasıdır. Öncüldeki parçada 1930'lu yıllarda kitapları yayımlanan birçok şairin adının unutulmasından söz ediliyor. Burada ince bir eleştiri de var çünkü o yıllarda yayımlanan kitaplardan serbest şiir tarzında olanların büyük kısmının Nazım Hikmet'in şiirlerini çoğaltıcı özellikte olması da dile getiriliyor. Bu da diğer şairlerin özgünlük yerine Nazım Hikmet şiirlerinin benzerlerini meydana getirdikleri anlamını çıkarır.

Cevap C

4. Hiçbir edebiyat akımıyla bütünleşmeyen kimi şairlerden öncülde söz ediliyor. Herhangi bir gruba katılmayan bu şairlerin şiirlerinde söz edilirken de "bulutsu bir görünüşü var" deniyor. Bu sözle anlatılmak istenen de "özellikleri ve sınırları belirgin olmayan" olarak ortaya çıkar. Ardından söylenen "şiirin bir mozaik olduğunu" sözüyle de "çeşitlilik içeren" sözü anlaşılır. Çünkü mozaik çeşitliliği karışımıdır.

Cevap A

5. Bir yazarın anlatmak istedikleriyle ilgili olarak "kurşun bir kitle gibi" sözünün altı çizilmiş. Bu sözün parçaya göre değerlendirilmesinde ortaya B seçeneğindeki "soruyu yanıtlamakta güçlük çektiği" ifadesi çıkar.

Cevap B

6. Öncüldeki cümlede gerçek yalnızların başkalarının terk edilenler değil de "kendi çölünü (yalnızlığını) panayirlara (kalabalıklara) sürükleyenler" olduğu anlatılırken altı çizili olan "kendi çölünü panayirlara sürükleyenlerdir" sözüyle kişinin yalnızlığını kalabalık ortamlara taşımak" durumu anlatılmaktadır.

Cevap D

7. Nabız canlılığı ölçüsüdür. Bir parçada altı çizilen sözler de özellikle önemi belirtilen sözlere aittir. Öncüldeki parçada geçen "cümlelerimizin nabzını kuvvetlendiren" sözünün de altı çizilmiş. Öncülü değerlendirdiğimiz zaman da bu sözün "ifadelerimizi canlandırarak onları etkili kılan" anlamına geldiğini göreceğiz.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

8. Bir şeyin enflasyona uğraması, normal değerinin azalmasıdır. Öncülde geçen "enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşüyor." sözü de parçada "popüleriği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı" anlamını vermektedir.

Cevap D

9. Bir şey normal olarak yokuştan aşağıya doğru yuvarlanır. Öncüldeki parçada sinema ve onun katı gerçekleri bile şiirsel bir dille yansıması üzerinde durulurken "taşların yokuş yukarı yuvarlanabilmesi" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle vurgulanmak istenen de öncüle göre alışılmış ve beklenen durum dışına çıkmak olur.

Cevap E

10. Herkes zamanla sevdiklerinden uzağa yani gurbete gitmiştir bir sebeple. Gurbet herkese ve her zaman aynı anlamı da vermez. Kimilerini ağlatan bu kavram, kimileri için doğal bir davranış olur. Günümüzdeyse gurbete çıkmak yerine bir şehirden başka bir şehre gitmekten söz edildiği öncülde belirtildiğine göre cevabımız "zamanla bu kelimenin değişik şekillerde değerlendirilmesi" olur.

Cevap E

11. Olan bir şeyi bulmak keşiftir ama olmayan bir şeyi bulmak icattır. Öncüldeki parçada Akad diliyle yazılan Nini ve tabletlerindeki uzun bir şiirden söz edilmekte. Ardından da Homeros gibi gerçekten yaşamış ve bunları yazmış bir ozan olabileceği belirtilen Sin Lekke Unnini adı gündeme gelerek "edebî bir icattır" sözünün altı çiziliyor. Öncülü değerlendirdiğimiz zaman bu sözle anılan sanatçının "ozan" olduğu karşılanmak istenmiştir.

Cevap A

TEST -3 ÇÖZÜMLER

1. Bir parçada altı çizili söz olduğunda o sözün sözlükteki anlamına değil de parçada kazandığı anlama bakarız. Bunun için de parçayı dikkatli ve doğru okumak gerekir. Öncüldeki parçada kurmaca eserde önemli olanın hayal olduğu belirtiliyor ve yazarın hayal gücünün metnin motoru gibi çalışması gündeme getiriliyor. Bir mekanik aleti çalıştıranın motor olduğu da düşünüldüğü zaman "yazılan metnin motoru" altı çizili sözü bize "kurgusal dünyanın işler duruma gelmesini sağlama" anlamı vermektedir.

Cevap B

2. Bir şeye sadık olmak, onu gerekirse korumak ve ondan vazgeçmemektir. Öncülde de "hâlâ sadık bir sinema seyircisi" sözüyle "değişen şartlara rağmen sinemaya ilgilerinin devam ettiği" anlamı vardır.

Cevap A

3. Günümüzde yaşayan sokak çocuklarıyla Kemalettin Tuğcu romanları arasında bağ kuran öncüldeki parçadaki "yuvadın uzak düşen" sözü ailesinden ayrı olan, "ayakta kalma" yaşam mücadelesini kazanma, "kovboy filmlerine sığınan" o filmlerde kendinden parçalar bulan, "kaderi yenebilmek" de yaşam mücadelesinde istediğine ulaşabilmek anlamlarıdır. Öncüldeki "yük taşıyarak" sözü ise gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

Cevap A

4. Söz oyunlarını kullanmayan bir şairin şiirleri öncülde öne çıkarılıyor. İçten geldiği gibi, konuşur gibi şiirleri olan bu şair övülürken "sözün balını bulup çıkarmak" sözünün altı çizilerek bu sözün anlatmak istediği soruluyor. Seçeneklere baktığımızda bu sözle anlatılmak istenenin de B seçeneğindeki verilen "kurduğu şiir diliyle güçlü bir deyişe ulaşmak" olduğu anlaşılır.

Cevap B

5. Makyaj, genellikle var olan eksikleri gidermek, saklamak için yapılır. Öncüldeki parçada da "transgresif kurmacanın Batı toplumunun makyajını silmesinden bahsedilirken "makyajını silmiştir" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Seçeneklere baktığımızda C seçeneğindeki verilen "toplumun gerçek yapısını gözler önüne sermek" bu sorunun cevabı olur.

Cevap C

6. Sezen Aksu ve onun bir albümünden söz ediliyor öncülde, ardından da Mabel Matiz gündeme geliyor. Öncüldeki "gözünün gördüğüyle gönlünün bildiği bir olmayan" sözünün de altı çizilmiştir. Parçada bu sözle anlatılmak istenen de C seçeneğinde verilmiştir: "Arzuları ile gerçeklik arasındaki çatışmanın ortasında sıkışıp kalanlar" çünkü gözünün gördüğü gerçekler, gönlünün bildiği de arzuları karşılamaktadır.

Cevap C

7. Bir oyun öncülde gündemde. Geçmişte yazılan bu oyunun günümüzde de anlatması dile getirilirken "büyük yazar olmak böyle bir şey" sözüyle "kendi dönemini aşan görüşler ileri sürdüğü" anlatılmaktadır.

Cevap D

8. Şiirin kelimelere özgü nitelikler taşımamasından söz edilen öncüldeki parçada "gerçekliğin ötesinde değişik bir dünya sunar bize" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle anlatılmak istenen de C seçeneğinde verilmiştir: "Okuyanı, içinde bulunduğu ortamın dışına taşıdığı."

Cevap C

9. Her sanat insanı, başkalarından farklı şeyler ortaya koymak ister. Buna özgün olmak deriz. Bu da biraz öznellik gerektirir. Öncüldeki "Her sanatçı, sanat eserine kendi soluğunu katar." cümlesindeki altı çizili bölüm de bunu gösterir.

Cevap D

10. Yaşamak için sahip olmamız gerekenler yanında "yalnızca istediğimiz için sahip olduğumuz" birçok mal ve hizmeti tüketmemiz anlatılırken altı çizili olan "yalnızca istediğimiz için sahip olduğumuz" bu sözle B seçeneğindeki "kişilerin ihtiyaçları olmamasına rağmen bunları tükettikleri" anlatılmaktadır.

Cevap B

11. Öncüldeki cümlede Samuel Butler adlı kişinin söylediği söz içinde geçen "söz duvarlarıyla kuşatmakla" sözüyle ona engel olmak, sınırlar koymak anlatılmaktadır. Duvar engeldir çünkü.

Cevap A

TEST -4 ÇÖZÜMLER

1. Yeteneğini, yapabileceğini bilmeden ve kendine güven eksikliği yaşayan kişilerden öncülde söz ediliyor. Bunun yanında aşırı özgüven sahibi olanlar da gündeme getiriliyor. Öncülde altı çizili olarak verilen "içbükey veya dışbükey aynada değil, düz aynada bakmak" sözüyle de özgüven eksikliği, fazlalığı değil de insanların kendilerini gerçekçi bir tutumla değerlendirmeleri ifade edilmektedir.

Cevap D

2. Ülkemize çok uzak bir coğrafyadan, Malezya'dan bir şairden öncülde söz edildikten sonra valiye yazılan ütöpik denebilecek bir mektup da dile getiriliyor. Doğanın korunması ana konu bu öncülde ve öncülde gönderilen her validen "yanlış adres diye geri dönmeyeceğinden" sözünün altı çizilerek emin olduğu belirtilmiştir. Altı çizili bu söz her valiye gittiğine göre belirtilen sorunun bir ilde değil, ülkenin pek çok kentinde olduğu ortaya çıkar.

Cevap E

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

3. Farlar daha ileriye net olarak, açıkça görmemizi sağlar. Öncüldeki parçada şiir anlayışında ortaya çıkan değişimleri "dönemeç" olarak adlandıran bir şairin 1963 yılından sonra "şiirin farlarını kısıtım" diye ifade ettiği değişimin altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Öncülün devamında yarı karanlıkta da görülen bazı durumlar dile getirilmiştir. Buna göre D seçeneğinde verilen "belli bir tarihten sonra daha kapalı bir şiire geçtiği" cevabımız olur.

Cevap D

4. Felsefeden ve tesisatçılıktan öncülde söz ediliyor. Basit bir felsefeyi beğenen, başarılı bir tesisatçılığı beğenmeyen toplumlarda iyi tesisatçılık ve felsefenin olamayacağı ifade edildikten sonra "Seçkinliği çıktılarda aramak yerine girdilere sabitleyen" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili sözle anlatılmak istenen de seçeneklere göre: "ortaya çıkan sonucun niteliğinden çok, mesleğin ve kişinin statüsünü önceleyen" olarak A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap A

5. S. T. Coleridge adlı kişinin okuma tutkusu öncülde gündemde. Öncüle göre onun ölümüyle "tek insanlık bir yaşam bakiyesinin baş edemeyeceği kadar fazla kitap birikmiş." denirken "tek insanlık bir yaşam bakiyesi" sözünün de altı çizilmiştir. Öncüldeki parçaya göre altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de E seçeneğinde verilmiştir: "İnsan ömründe bilgiye ve okumaya ayrılacak en uzun süre."

Cevap E

6. "İnanılmaz ölçüde bir yalnızlık içindeyim." demişti. Evet, bu, yazarlardan beklenen bir yakınma. Yalnızlıkla yazı kol kola gezer çünkü. Öncüde bu parça verilmiş ve öncüle göre altı çizili olan sözle anlatılmak istenen de bunların kol kola olmasından dolayı "yazma isteğinin yalnızlıktan doğması" olur.

Cevap C

7. Caz şarkılarının doğaçlama ve özgün yapısından söz edilen öncüldeki cümlede bu tür parçaların "konfeksiyon" şarkılar olmadığı konfeksiyon sözcüğünün altı çizilerek verilmiş. Konfeksiyonda belirli kalıplar şeklinde seri üretim olabildiğine göre belirli bir kompozisyona göre yeniden üretilebilmesi ifadesi de cevabımız olur.

Cevap E

8. Arjantin doğumlu Borges hakkında bir öncül parça verilmiş ve bu parçadaki "manevi bir yurdu yoktur" sözünün altı çizilmiştir. Zaman ve mekân dışında düşsel ve sembolik dünyalar yaratan Borges ile ilgili bu sözle anlatılmak

istenen de C seçeneğinde verilmiştir: "İmge dünyasının yerel bir kaynaktan beslenmediği".

Cevap C

9. Öncüde verilen "Kim ne derse desin talimatı belliydi: Herkes saat sekiz olmadan çivilenecekti koltuğuna." bu cümledeki "talimat" sözcüğünün altı çizilmiştir. A seçeneğindeki "ferman", C seçeneğindeki "buyruk", D seçeneğindeki "emir", E seçeneğindeki "direktif" sözcükleri altı çizili olan sözcüğün anlamını karşılar.

Cevap B

TEST -5

ÇÖZÜMLER

1. Amacı sanatında ustalık derecesine ulaşmak olan birinden söz edilen öncüldeki parçada "anlayışının ve ustalığının rahatına erdi" sözünün altı çizilmiştir. Devamında da tekdüze şeyler yapacağı anlatıldığına göre altı çizili sözle "kendini yenileyememek" anlatılmaktadır.

Cevap B

2. Canlılar arasındaki kan bağı; yakınlık, benzerlik, akrabalık işaretleridir. Avcı topluluklar konulu öncüde erkeklerin avcılık yaptığı, kadınların da avları topladığı anlatıldıktan sonra günümüzde bu işi yapan topluluklarla geçmişte yapanlar arasında kan bağına zayıflığı altı çizilerek verilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen de çok az benzerlik gösterdikleri olur.

Cevap C

3. Bir sanatçının kendi çizgisini belirledikten sonra gözünün sıkça okuyucuya kaymadan eser vermesi öncüde ifade ediliyor. "Gözü ikide bir okuyucuya kaymadan" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen de beğenilme kaygısı taşımamaktır.

Cevap E

4. Şefkat kavramından numaralanmış cümlelerde söz ediliyor. Bu kavramın pek çok değerden daha önemli olduğu belirtildikten sonra "büyüye inananmayanlar onu bulamazlar" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle anlatılana en yakın anlamca uygun ifade ede D seçeneğinde verilmiştir. (olmadık yerlerde arayanlar)

Cevap D

5. Ders kitaplarında yer alan ardından da "okuyucularla iyi kötü buluşabilirlerdi." sözü altı çizili olarak verilmiş. kimi yazarların okuyucudan uzak oldukları anlatılmakta öncüde. Bu da okuyucularının beğenilerini kazandıkları anlamını vermektedir.

Cevap B

6. Şairlerin ülkemizde çocuklar için şiir yazmaya çok önem vermemesi ve onların haklarının yendiği öncüde anlatılıyor. Bu arada çocuk şiirlerinin anne sütü gibi çocuk için önemli olduğu da belirtiliyor. Buna göre "O hâlde, bu ülkede şairler olarak çocukların çok hakkını yedik." altı çizili cümlesiyle anlatılan da onlar için başarılı örnekler verilemediğidir.

Cevap B

7. Öncüde sanat için değil de para için yazan bir sanatçıdan söz edilerek "taşıdığı eşyanın ne olduğuna değil" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle anlatılmak istenen de öncüle göre yazdığı eserlerin niteliğini önemsemek, göz ardı etmektir.

Cevap B

8. Meksika topraklarından başlayarak tüm Güney Amerika'yı kapsayan, dev ve bereketli bir coğrafya zenginliği olan neotropikal bölge öncüde gündemde. Bu bölgede yaşayan binlerce kelebek türünün renk ve desenleri anlatılırken "taklit ve kamuflaj yetenekleri" sözünün altı çizilerek bu kelebeklerin özellikleri anlatılıyor. Altı çizili sözle de "kelebek bozucu renklendirme yöntemi uygulayarak . . . kanadındaki renklemeler" ile kelebeklerin yetenekleri örneklenmektedir.

Cevap D

9. Ünlü Nasrettin Hoca konulu bir öncül verilmiş. Öncüde onun sadece ülkemizde değil de evrensel ulaşan bir tanınmışlıkta olduğu anlatılırken "herkese seslenen bir dünya bilgisi olma" sözünün bu amaçla altı çizilmiştir. Altı çizili bu söz de onun bilgi ve anlayışta evrensel olduğunun göstergesidir.

Cevap D

10. Bir dil ustası yazardan öncüde söz ediliyor. Ardından da dilimize katkısı anlatılırken "en kuytu kovuklarına uzanarak" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili bu sözle de dilin pek görünmeyen, bilinmeyen ifade fırsatlarını kullanabilmesi anlatılmaktadır.

Cevap A

11. Eleştirinin güvenilir olması konulu öncül parçamızda "edebiyat kuyusunun karanlıklarına ışık tutabilmek" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Parçayı değerlendirdiğimiz zaman da edebî eserlerde söylenenlerin içerisinde söylenmeyen açığa çıkarmak anlatılmaktadır.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

12. Bir filminden söz ediliyor öncülde. Filmin kalıcı olması dile getirilirken izleyicinin filme kendini kaptırması, koltuğa oturup filmi izlerken kişi için dış dünyanın bitmesi de "film senin için başlar" sözünün altının çizilmesiyle ifade edilmeye çalışılıyor. Altı çizili bu sözle de her filmin değişik kişilerde değişik etkiler, izlenimler bırakması anlatılmaktadır.

Cevap A

TEST -6 ÇÖZÜMLER

1. Akademisyenlerin bilgiye önem vermeleri bilimsellik, buna önem vermeleri de özneliktir. Öncüldeki parçada altı çizili sözle (bilgiye değil inanca) görülen eksiklik de bilimselliktir.

Cevap D

2. Sanattan ve sanat eserinden söz ediliyor öncüldeki parçada. Sanat eserinin "kişinin kendisinde başlayıp kendinde bitmesi" sözünün altı çizilerek bireysel ve kendi sınırları içinde olma durumu anlatılmaktadır.

Cevap B

3. Günlük bir gazeteyi okumanın keyfinden öncülde söz ediliyor. Günlük haberlere ulaşarak "gününi yaşayan" insan olmaktan söz edilirken gününi yaşayan sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen sorulmakta. Gazete günlük olaylarla ilgili olduğuna göre "yaşadığı zamanın bütün olaylarından haberdar olan" sözü cevabımız olur.

Cevap A

4. "Nice" sözcüğü uzun zaman anlamına gelir. Osmanlı sanatçıları ve yaptıkları konulu öncüldeki parçada geçen altı çizili söz "nice gün doğumlarını arkasında bırakmış" ile anlatılmak istenen de "uzun süre devam etmiş olmaları" olur. Gün doğumu ile günler anlatılmaktadır.

Cevap D

5. Bedensel açlık veya tokluk duygusu öncüldeki uzun parçanın konusu. Bu konuda yapılan deneyler anlatılırken şişirilmiş bir balon yutan biri de gündeme gelmekte ve onun "gözü kara" olması altı çizilerek korkmadan teorilerini kanıtlamaya çalışırken kendisini denek olarak kullanmasına dikkat çekilmek istenmektedir.

Cevap D

6. Eskilerin sıkça kullandığı "nevi şahsına münhasır" sözünün öncüldeki "Bir filmin seyirci üzerinde yaptığı etkinin arkasında, yönetmenin gerçekliği alıp nevi şahsına münhasır bir şekilde ifade etmesi yatar." cümlede altı çizilmiş. Bu söz yerine özgünlük kavramı getirilebilir.

Cevap D

7. İnsanın türkülerle yaşaması, her türlü duygusunu türkülerle aktarması öncüldeki parçada konu ediliyor. Ardından da altı çizilen "türkülerin görünmez heybesinde taşır" sözünün altı çizilerek halkımızın her şeyini bu türkülerde ifade ediş şeklini yansıtır. Altı çizili olan bu sözle de "halkın sırlarını ve yaşadıklarını saklaması" anlatılmaktadır.

Cevap A

8. İnsanın kimi durumları anlatmak için benzetmeli olarak oluşturduğu söz öbekleri vardır. Öncüldeki parçada altı çizili olan bir şeyin "helveya dönüşmesi" de bunlardan biri olup istenen sonucu ulaşmak anlamı verir.

Cevap C

9. Batı kaynaklı edebiyat türlerinin Osmanlı edebiyatına girmesi, "ufkunda görüldüğünde" sözünün altı çizilerek belirtiliyor. Altı çizili olan bu sözle de A seçeneğindeki "ilk belirtilen ortaya çıkması" anlatılmaktadır.

Cevap A

10. Kaurismaki adlı sanatçının kahramanlarından öncülde söz ediliyor. O kahramanların "dekor olduklarını bağırarak" mekânlarla uyum içerisinde olduğu da tırnak içindeki sözün altı çizilerek belirtiliyor. Bu sözle de "kurgu için tasarlandıklarını belli etmeleri" anlatılmaktadır.

Cevap E

11. Günümüzde sıkça kullanılan "öykünme" sözcüğü, birini ya da bir şeyi taklit etme anlamı taşır. Öncüldeki parçada da öykünme sözcüğünün altı çizilmiş ve bu sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım sorulmakta. A seçeneğindeki "Genç insanlarla, kişiliklerini oluştururken özellikle saygı duydukları bir kişiliği taklit etme eğilimi göstermeleri olağandır." bu cümlede geçen "taklit etmesi" ifadesi cevabımız olur.

Cevap A

TEST -7 ÇÖZÜMLER

1. Bir yönetmenin ikinci filmi olan "Oslo, 31 Ağustos" öncülde konu. Bu parçadaki "klişeleşme potansiyeli oldukça yüksek" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle film hakkında anlatılmak istenen sorulmakta. Klişeleşme, yeniliğe karşı bir duruş olduğundan "yenilik ve farklılığını sürdürme potansiyeli oldukça yüksek" ifadesi bu sorunun cevabı olur.

Cevap D

2. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un önemli bir ticaret merkezi olmasını arzularının gündeme geldiği öncüldeki parçada padişahın bu amaçla yaptığı kimi çalışmalar da dile getiriliyor. Ardından da "onun hayalleriyle nefes alabilen" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de E seçeneğinde verilmiştir: İstanbul'un ekonomik anlamda hedeflenen canlılığa ulaşması.

Cevap E

3. Bir eserin meydana getirilmesinde amaç, kalıcılığı sağlayarak yararlı olmaktır. "Okur açısından, geçmişin çoktan kutsallaştırılmış metinleri güvenli bir limandır." şeklinde başlayan öncülde altı çizili sözle anlatılmak istenen de öncüle göre "çağın aşan bir ilgiye ve takdire sahip olan" şekilde ifade edilmiştir.

Cevap D

4. Öncülde değişik anlatım tekniklerinden söz ediliyor. Ardından da "anlama makyaj yapmak" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenenin hangisi olamayacağı soruluyor. Makyajla bir şey güzelleşebilir, zenginleşebilir, değişebilir, güçlenebilir ama asla soyutlaştırılmaz.

Cevap B

5. Nostaljik bir parça var öncülde. Yazar çocukluğundan söz ediyor, ardından da "bizim bir yanımda dağlardaydı hâlâ" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen soruluyor. Parçayı da okuduğumuzda dağdaki (yayladaki) yaşam anlatıldığı için "insanların yılın belli bir bölümünü dağlarda ve yaylalarda geçirdiği" ifadesi cevabımız olur.

Cevap A

6. Bir müzik grubundan öncülde söz edilirken aradan yıllar geçmesine rağmen dinlenen parçalarının varlığı da belirtiliyor. Devamında da "hayatı kısa, müziği uzun" sözünün altı çizilerek bu sözle anılan grup için anlatılmak istenen sorulmakta. Hayatının kısa olması, bir grup olduğu için çabuk dağılması; müziğinin uzun olması, eserlerinin günümüzde de dinlenmesi anlamına gelir.

Cevap B

7. Romanımız ve romancılığımız hakkında olumsuz eleştiriler var öncüldeki parçada. Devamında da bir romancımızın farkı olumlu açıdan yansıtılırken "romancılık okulundan kaçmış" sözünün altı çiziliyor. Bu sözle anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilen "roman yazma tekniğinde alışılmış kalıpları yıkması" olur.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

8. İnsanların zamanla baş edememesi öncülde bulunan parçanın konusu. Bu parçada kişinin söylediği "ne atbaşı koşabiliyorum ne yarışı önde götürabiliyorum" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle anlatılmak istenen kişinin zamanla yetişememesi ve yenememesidir. Yani zaman çok hızlıdır.

Cevap E

9. Özgün kalabilmeyi başaran birinden söz edilen parçada altı çizili olan "Chopin, en çok Chopin gibi olmadığı için" sözünüyle özgün olmak için kişinin kendisine bile benzememesi anlatılmaktadır. Bu da kendisini tekrar etmemekle ilgilidir.

Cevap A

10. Öncülde gerçek eleştirinin amacından söz ediliyor ve bu esnada olmaması gereken durumlar da belirtiliyor. Son cümlede de "Edebiyat çevrelerindeki güncel kırırdanışlara değil, felsefi bir temelden hareketle edebiyat olaylarına eğilir bu tür eleştiriler." denirken "Edebiyat çevrelerindeki güncel kırırdanışlara değil" sözünün altı çizilmiştir ve bu sözle anlatılmak istenen soruluyor. Güncel olan kalıcı değildir, unutulma özelliği olmalıdır. Bu da bizi "Sanat dünyasındaki kısa süreli yönelimler" olmaktadır.

Cevap C

TEST -8 ÇÖZÜMLER

1. Almanya'nın bir şehrine gelen birinden söz edilen öncüldeki parçada bu kişinin söylediği "insan bir yere giderken bavuluna bütün hayatını koyabilse" sözünün altı çizilerek bu sözle "özlem" kavramı vurgulanmaktadır. (burnumda tütmeye başladı)

Cevap E

2. Avusturya'nın başkenti ve dünyanın en güzel şehirlerinden biri olan Viyana öncüldeki parçanın konusudur. Şehrin güzellikleri anlatılırken "Avrupa aristokrasi kültürünün işine bağlı solisti" olarak Viyana şehri görülmüş, bu sözün altı çizilerek bu sözle D seçeneğindeki "yansıtıcılığı" vurgulanmıştır.

Cevap D

3. Avustralya'daki büyük alışveriş merkezinin birinde yapılan bir araştırma ve bu araştırmada farklı kesim insanların bu merkezde karşılaşmaları öncülde gündemde. Harcayacak parası bile olmayan insanlar anlatılırken "mekânı ve imgeleri tükettiklerine" sözünün altı çizilmiştir. Bu sözle anlatılmak istenen de "toplumun alt kesimindeki insanların yaşam tarzlarını anlamak" olarak D seçeneğinde verilmiştir.

Cevap D

4. Bir yönetmenin filmlerinde yazarı rahatsız eden davranışı öncüldeki parçada: "Olanı yok sayıp olmasını istediğini olan üzerinden örtüyor." şeklinde altı çizilerek verilmiştir. Bu sözle anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilmiştir: "Asıl gerçeği kendi zihnindeki sanal gerçeklikle değiştirmek"

Cevap A

5. Romancı Oğuz Atay konulu uzun bir öncül var. Onun önemli eseri "Tutunamayanlar" anlatılırken hayat karşısındaki beceriksizlikler "hayatın acemisi olmak" sözünün altı çizilerek verilmiştir. Bu sözle de parçaya göre D seçeneğindeki "hayatın genel ve pratik işleyişini anlayamamak" anlatılmak istenmiştir.

Cevap D

6. Latin edebiyatının bir yazarının başarılı olmasından öncülde söz edilirken "rağmenlik tutkusu" sözünün altı çizilmiştir ve bu sözle engel tanımazlık durumu anlatılmak istenmiştir.

Cevap C

7. Ünlü bir film yönetmeni olan Tarantino ve ödülleri alan Pulp Fiction filminden öncüldeki uzun parçada söz ediliyor. Onun filmlerinin ana özelliklerinden söz edildikten sonra "her filmi, diğer filmi için konulan bir virgüldür" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili bu sözle de "hikâyelerini belirli bir sonuca bağlamayarak sonraki filmlerinde devam ettirdiği" anlamı çıkar.

Cevap D

8. Andrey Bel'inin Gogol hakkındaki bir sözü öncülde verilirken "bu sözcükleri, dilin incileri hâline gelinceye dek cilalamıştır" sözünün altı çizilmiştir. Gogol hakkındaki bu sözle anlatılmak istenen de parçaya göre "sözcükleri işleyerek ve onlara estetik (dilincileri hâline gelinceye dek cilalamıştır) bir değer kazandırmak" olarak C seçeneğinde verilmiştir.

Cevap C

SÖZCÜKTE ANLAM - AYRAÇ İÇİNDEKİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KITAPLARI

TEST –1

ÇÖZÜMLER

1. Bu aralar bir parça içerisinde bazı sözcükler numaralandırılıyor ve numaralandırılmış sözcüğün anlamı ayraç içerisinde veriliyor. Öncüldeki cümlelerdeki neşe (sevinc), dayanmazsın (karşı koyamazsın), kaçır (görünmeden gider), atlayıp (binip) sözcükleri cümlelerde ayraç içerisindeki anlamda kullanılmıştır. Ancak "istirahat etmek" sözcüğü "nefes almak" anlamında değildir ve dinlenmek anlamı taşır.

Cevap B

2. Bir kişinin başından geçenleri anlattığı öncüldeki parçada geçen "karardığında" (karardığı zaman), "sarılıp" (sarılarak), "dedim" (diye düşünmek), "bırakıp" (vazgeçmek) sözcükleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "karar verdim" sözcüğü "düşünmeye başlamak" anlamındadır, "amaçlamak" değildir.

Cevap E

3. Bazı filmlerin basmakalıp durumlarının anlatıldığı öncüldeki parçada geçen "klişe bir sahne" (basmakalıp bir görüntü), "yaratma sancıları çeken" (bir şey üretmeye çalışan), "dışarı vurmak" (yazıya dökmek), "yazdıklarının içine sinmediği" (yazdıklarından hoşnut olmadığı) sözleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "yardım umarcasına" sözü "yardım bekler gibi" anlamındadır, "ne yapacağını bilmeden" anlamında değildir.

Cevap D

4. Robot teknolojisiyle ilgili bazı durumlarının anlatıldığı öncüldeki parçada geçen "tehdit" (tehlikeli bir durum), "suya sabuna dokunmadan" (sakıncalı konularla ilgilenmeyen), "hâlihazırda" (şu anda), "anlıyor" (kavriyor) sözleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "kurtaracak" sözcüğü "çalışmadan yaşatacak" anlamında olup "alıkoyacak" anlamında değildir.

Cevap B

5. Yeşil tasarımın ne olduğu konulu öncülde kullanılan "tasarım" (zihinde canlandırılan biçim), "kapsayacak" (sınırları içine alacak), "genelgeçer" (hemen herkesçe benimsenen), "geri dönüşümlü" (yeniden değerlendirilebilir nitelikte) sözlerinin açıklamaları doğru olarak verilmiştir. Ancak "değerlendirmeye" sözcüğü "denetlemeye" anlamında değildir, "kullanılmasını sağlamaya" anlamındadır.

Cevap D

6. Değişik konulardan söz eden bir roman öncül olarak alınmış. Bu öncüldeki "ana" (temel), "ele alınıyor" (işleniyor), "kadar" (değin), "dair" (konusunda) sözcükleri ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "zekâsıyla" sözcüğü "bakış açısıyla" anlamında değildir ve "düşüncesiyle" anlamındadır.

Cevap D

7. A seçeneğinde verilen "kapalılık" açıklamaya uygun değildir. Çünkü kapalılık sözcüğü düzensizlik anlamı vermez. Ancak B seçeneğindeki tutarlılık, C seçeneğindeki özlülük, D seçeneğindeki yalınlık, E seçeneğindeki canlılık açıklamaları doğrudur.

Cevap A

8. Yüksel Pazarkaya tarafından Türkçeye çevrilen Rilke'nin şiirleri konulu öncülde bulunan "eşine az rastlanan" (ender rastlanan), "külliyat" (toplu eser), "çoğu kez" (genellikle), "köprü kurmakta" (bağ oluşturmakta) sözlerinin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "birlikte değerlendirildiğinde" sözü "aynı kitapta toplandığında" anlamında değildir. İki farklı sanatçının çevirileriyle kıyaslandığında ve değeri ortaya konduğunda" anlamındadır.

Cevap C

9. İnsanların konuşmalarında ve yazılarında kullanacakları sözcükler öncülde ele alınmaktadır. Öncülde kullanılan "ne olursa olsun" (her durumda), "uğraşmalıdır" (çabalmalıdır), "kesinlikle" (asla), "güçlüğü yenmek" (zorluğu aşmak) sözlerinin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "canlandırarak" sözcüğü "pekiştirecek" anlamında değil de "etkili kullanım" anlamındadır.

Cevap B

10. Behçet Çelik ve yeni öykü kitabı öncülde ele alınıyor. Bu arada öncülde geçen "fotoğrafını çekiyor" (olduğu gibi aktarıyor), "doğan" (kaynaklanan), "kuşatan" (çevreleyen), "içi boşalan" (önemi kalmayan) sözlerinin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "silikleşen" sözcüğü "aykırılaştıran" anlamında değildir, "değerini kaybeden" anlamındadır.

Cevap E

SÖZCÜKTE ANLAM - DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

KARA KUTU KITAPLARI

TEST -1

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğindeki açık kapı bırakmak, B seçeneğindeki el etek çekmek, C seçeneğindeki ekmeğine yağ sürmek, D seçeneğindeki bindiği dalı kesmek deyimlerinin açıklamaları doğrudur. "Bir işi aldırış etmeden, ona gereken önemi vermeden yapmak" üstünkörü yapmak anlamındadır. Dört elle sarılmak ise her açıdan işine odaklanmak anlamındadır.

Cevap E

2. Deyimler herkesi ilgilendirmez, ilgilendirenleri de her zaman ilgilendirmez. Genel olarak mecaz anlam kazanan sözcüklerden oluşur. Öncüde geçen "hariçten gazel okumak" deyimini "bir konuda yeterli bilgiye sahip olmadan düşünce ileri sürmek" anlamındadır.

Cevap B

3. "İçine sığmamak" deyimini sevinç ve buna bağlı heyecan anlamı taşır. A, B, C, E seçeneklerindeki "Çocuğun oyuncuğu görünce avuçlarını vura vura koşması, yerinde duramamak, geziye çıkacağı günü ipe çekmek, kalbi yerinden çıkacak gibi atmak" ifadeleri "içine sığmamak" deyimini ilgililer. "Fırsat kollamak" ise uygun ortam bulmayı beklemektir.

Cevap D

4. A seçeneğindeki "adı karışmak" kötü bir işle ilgisi olduğu söylenmek, B seçeneğindeki "dikiş tutturamamak" sık sık yer ve iş değiştirmek, C seçeneğindeki "galebe çalmak" üstün gelmek, baskın çıkmak, E seçeneğindeki "eteğindeki taşları dökmek" bütün bildiklerini açıklamak anlamındadır ve doğru açıklanmıştır. D seçeneğindeki "bir baltaya sap olmak" deyimini ise bir meslek, iş, görev sahibi olmak anlamında olup "bir işin gerçekleşmesine vesile olmak" anlamına gelmez.

Cevap D

5. Geçici durumları anlatmak için kullandığımız söz öbekleri olan deyimler, bazen benzetmeli olarak mecaz anlamda kullanılır. Merdivenlerin kullanımını teknolojinin yok edemediği, öncüde "pabucu dama atılmamıştır" şeklinde deyimle ifade edilmiş. "Pabucu dama atılmak" deyimini "işlevini kaybetmek, işlevsiz duruma gelmek" anlamındadır.

Cevap A

6. Bir millete ait olmasına rağmen tüm insanlığı ilgilendiren özlü sözler olan atasözlerinde genellikle geniş zamanlı fiiller vardır. Öncüde geçen "Çivi çıkar ama yeri kalır." atasözü de "bir kötülüğü yok etsek de onun kişide bıraktığı etkinin devam edeceği" anlamındadır.

Cevap C

7. "Rüzgâr eken fırtına biçer." atasözü müz, kişinin ne yaparsa aynı tarzda karşılığını göreceğini anlatmaktadır. Bu da A seçeneğinde verilen "Ektiği kötülüğün meyvesini toplar bir gün." şeklinde ifade edilmiştir.

Cevap A

8. Öncül olarak verilen cümlede kişinin karşısına çıkacak durumun güzel ya da çirkin olmasını peşinen düşünmediği ve sonuca razı olduğu anlatılmaktadır. B seçeneğindeki "İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına." atasözü de bu duruma uygundur. Sonuç güzel de olsa, çirkin de olsa kişi hazırlıktır.

Cevap B

9. Öncül olarak değişik atasözleri verilmiştir. "Komşu komşunun külüne muhtaçtır." atasözü sosyal ilişkiler hakkındadır. "Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır." atasözü doğa olaylarına dayanmaktadır. "Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar." atasözü deneyimlere dayalı olarak öğüt vermektedir. "Var evi kerem evi, yok evi verem evi." ise karşıt durumları anlatmakta kullanılan atasözlerimizdendir. "Besle kargayı oysun gözünü." atasözü gerçek anlamı değildir, mecaz anlamlıdır.

Cevap E

10. "Yiğit bin yaşar, fırsat bir düşer." atasözü öncül olarak karşımızda. Bu atasözünde karşımıza her zaman güzel fırsatların çıkmayacağı ama çıkacak fırsatların zamanında ve iyi değerlendirilmesi gerektiği anlatılmaktadır.

Cevap E

ÇÖZÜMLERİN
DEVAMI
ÇOK
YAKINDA